



Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit

§ 37 malillugu siusinaartumik pensionisiaqartarnerup iluarsaateqqinnissaa pillugu apeqqummut nr. 127-imut akissut

Asasara Naaja H. Nathanielsen.

Naalakkersuisut siusinaartumik pensionisiat pillugit aqqissuusseqqinnerannut tunngasumik apeqquteqaatinnut qujanaq.

1.

Naalakkersuisut ilimasaarutigivaat "Aningasat tunniunneqartartut assigiinngitsut" siusinaartumik pensionisiallit aqqissuusseqqinnerannut ilaassasut.

A) Siunissami siusinaartumik pensionisiallit qanoq immikkuutitaarneqassappat?

Siunissami assigiinngitsut pingasuussapput. Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisissatut nutaassatut siunnersuummi §§ 16 -18 innersuussutigineqarput. Inatsisissatut siunnersuummit tigulaakkat imaapput:

§ 16. Siusinaartumik pensionisiat appasinnersaat qinnuteqaateqartunut 51 pct. aamma 75 pct. akornanni sulisinnaassusilinnut pisassanngortinneqassapput.

§ 17. Siusinaartumik pensionisiat akunnattut qinnuteqaateqartunut 26 pct. aamma 50 pct. akornanni sulisinnaassusilinnut pisassanngortinneqassapput.

§ 18. Siusinaartumik pensionisiat qaffasinnersaat qinnuteqaateqartunut 0 aamma 25 pct. akornanni sulisinnaassusilinnut pisassanngortinneqassapput.

B) Aningasat qanoq annertutigisut pissarsiarinissaannut killilersuutit suut atorneqassappat?

Siusinaartumik pensionisiallip annertussutsimut sorlermut inissinnissaanut aalangiisuulluni sulisinnaassuseq tunngaviliisuusassaaq. Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisissatut nutaassatut siunnersuummi §§ 16 -18 innersuussutigineqarput.

2.

25. Juni 2014
Sullap nr. 2014-101284
Dok. Nr. 1618350

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Naalakkersuisut siusinaartumik pensionisialinnik annertunerusumik ”sulilersitserusupput”. Taamatut oqarnermi sunarpiaq pineqarpa?

Siusinaartumik pensionisiaqarnermut, sulilersitseqqinniaanermut naleqqussakanik suliffeqartitsinermullu tunngasut tamakkerlugit nutaamik eqqarsaatersuutiginnissaat pisariaqarpoq, taamaalilluni amerlanerusut allanit pilersorneqarnermiit peqataallutik sulilemmermikkut inuunerinnerulernissaminnut periarfissaminnik atuisinnaalersinneqassammata. Amerlasuut – pingaartumik siusinaartumik pensionisiallit inuusunnerusut – patajaatsumik ataavartumillu suliffeqalersinnaanermikkut inuunerminni atugarisaminnik inuunermillu pitsaasusianik annertuumik pitsaanerulersoqarneranik nalaataqartassagunarput.

Iluarsaaqqinnertigut taamaalilluni anguniagaavoq inuup nukissaasa annertunerusumik sammineqarnissaat inuillu ataasiakkaat sulisinnaassusiisa ineriartortinneqarnissaat allanit pilersorneqaannaratik suliffeqarnermut akuulernissaat qulakkeerniarlugu.

Inuussutissarsiormerit, Aatsitassanut aammalu Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissuteqarnerminni paasitissimavaatsigut, siusinaartumik pensionisiaqarnermiit suliffeqarnermut uteriaqqinnermut tunngatillugu tamatumani aalajangiisuujumaartoq ilumut pineqartoq makku toqqammavigalugit naapertuuttumik qulaajaavigineqarsinnaassanersoq:

- 1) Sulinerit tunngatillugu misiliineq pisortat imaluunniit namminersortut suliffeqarfiutaani pisussaassooq.
- 2) Sulinikkut inuussutissarsiuteqarsinnaanissamut qulaajaanerit aqutigalugit piginnaangorsaanerit, FSA/FSAU, pikkorissaanerit, højskolemerit sulilersitsiniaanerillu.

Sulilersinnaanissamut misileraanikkut ilumut pineqartoq sulilersinnaassanersoq aammalu sutigut mianerineqartariaqarneris (sapigaqarneris), ilitsersuinerit paasinnissinnaanera, assasullaqqissusia, suleqatiginnissinnaassusia il.il. misisuiffigineqassapput. Sulilersinnaanissamut misiliitinneqarnerani paasineqassaaq allatigut sulilersinniarneqarnerani aqutiginnittoqassanersoq. Qulaajaanerit aqqusaagassat assigiinngitsuutinneqarsinnaapput, soorlu inuussutissarsiuteqalersinnaanermut piareersimalernissaq, pikkorissarneqarneq, piginnaangorsarneqarneq aammalu FSA/FSAU aqutigalugit piginnaangorsarneqarnerit il.il.

3.

Naalakkersuisut naamminneq oqaatigivaat ”suliassaqartitsinerit” tassaasinnaasut pikkorissarnerit ilinniaqqinnerillu. Pineqartut taakkua

**suliassaqartitseriaatsip suusinnaaneritut tamakkiisumik suussusersineru-
nerlutik, imaluunniit allatiguttaaq suliassaqartitsisoqassava?**

Imaassimassaaq apeqqutigineqartukkut suliffeqalersitsiniaanerup ingerlasamera neqeroorutillu suliffeqalersitsiniaanerup imarisinnaasai eqqarsaatigineqartut. Suliffeqalersitsiniaaneq nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 2.1.1 malillugu ataasiakkaanut naleqqussagaassaaq ilaatigut pikkorissartitsinerulluni, al- lamut ilinniarnerrulluni, suliffimmik misiliinerulluni allanillu.

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissuteqarnermini ilisimatitsissutigisimavaa, pineqartut ataasiakkaat piginnaasaasa qulaajaavigineqarnerisigut qanoq aqutissiuussiffigi- neqartariaqarnera paasiniarneqassasoq. Piginnaangorsaaneq pillugu peqqus- summi periarfissaqassaaq piginnaangorsaavigineqarneq soorlu sulilersinnaanis- samut misilitsinnerit, inuussutissarsiuuteqalersinnaanerit piareersaavigi- neqarnerit aammalu qulaajaaffigineqarnerit, piginnaangorsaavigineqarnerit as- sigiingitsutigullu sulilivissinnaanissamut aqutissiuuneqarnerit aqutigineqas- sanersut. Tamakku pisortat namminersortulluunniit suliffeqarfiutaani ingerlan- neqarsinnaapput. Ilinniartinneqarnerni aqutigalugit ingerlatsinerusinnaapput imaluunniit sivirusunerusumik piginnaangorsaasoqarsinnaalluni. Aamma pig- innaangorsaanerit pisortat namminersortulluunniit suliffeqarfiutaani ingerlan- neqarsinnaapput.

Suliffeqarfiit aqutigalugit piginnaangorsaanerit toqqaannartumik sulilersinnaanissamut ilinniartitsinerusinnaapput, sulileqqinnissamut sungi- usaanerusinnaapput, piginnaangorsaanerusinnaapput, sanileqarluni ilinniart- itsinerusinnaapput allamilluunniit innussutissarsiuuteqalersinnaanissamut ilinniartitsinerusinnaallutik.

4.

**Naalackersuisut ilimasaarisimapput pingaartumik siusinaartumik pen-
sionisiallit inuusunnerusut suliassaqartinneqassasut tamannalu inuuniar-
nikkut qaffassaa-sumik kinguneqassasoq nalilerlugu.**

**A) Tassa imaannerpa taava siunissami sulisinnaassuseq peqqissut-sikkullu
inissisimaneq killilersuutaanatik suliassaqartinneqarnis-samut qanoq
utoqqaatigineq killilersuutaassasoq.**

Naamik. Siusinaartumik pensionisiaqalersitsissagaanni piunasaqaataajuaan- nassaaq sulisinnaassutsip ataavartumik annikillismanissaa. Taamaattoq sulis- innaassuseq tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit annikillisimasinnaavoq, taamaalilluni inuk tamakkiisumik annikillisanilluunniit siusinaartumik pen- sionisiaqalersinneqarsinnaalluni inuup pissusiviusutigut sulisinnaassusia malillu- gu naleqqussakkamik. Innuttaasut annikillisanik siusinaartumik pensionisiallit

ima annertutigisumik sinneruttumik sulisinnaassuseqartutut nalilerneqarput nalinginnaasumik suliffeqarnermi suliffeqarsinnaassallutik imaluunniit naleqqussakkamik assigisaannilluunniit suliffeqarsinnaassallutik. Taamaalillutik pensionisiaminnit isertitarisartakkatik sulinikkut isertitaminnik tapertalersinnaassavaat. Takuuk nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 2.

B) Siusinaartumik pensionisiallit suliassaqartinneqartut suliassaqartinneqangitsunut naleqqiullutik annertunerusunik aningaasaqartinneqassappat?

Naamik. Iluarsaaqqinnikkut siunniunneqarpoq assigiinngissitaartunik annertususiliisarnissat siusinaartumik pensionisiaqalerniarlutik qinnuteqaateqartut ataasiakkaat sulisinnaassusiat apeqqutaatillugu, takuuk nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 2.2.1. Takuguttaaq apeqqut 4A-mut akissut.

C) Suliassaqartinneqarnissamut peqataasinnaangikkaanni imaluun-niit peqataanissaq kissaatiginngikkaanni taava siusinaartumik pensionisialik aningaasatigut pillarneqassava?

Naamik. Siusinaartumik pensionisiaqalerniarlutik qinnuteqaateqartut sulisinnaassuseqanngitsut suliffeqalersitsiniaanermik neqeroorfigineqassanngillat. Taamatut pisoqartillugu toqqaannartumik siusinaartumik pensionisiaqalerniarluni qinnuteqaat isummerfigineqartassaaq. Tamakku tassaasinnaapput inuit ima erseqqitsigisumik piginnaanikillisimasut suliffeqalersitsiniaanikkut allanilluunniit iliuuserineqartutigut sulisinnaassusiisa iluatsittumik ineriartortinnissaat nalilernarneqassappat isumaqarnaviarani.

D) Siusinaartumik pensionisiallit suliassaqartinneqartussaangitsut inuuniarnikkut qanoq qaffassaavigineqassappat?

Siusinaartumik pensionisialik suliffeqalersitsiniaanermut peqataasimangippat tamanna siusinaartumik pensionisiallip inuttut pissusianik pissuteqarsimassaaq. Taamaalisoqartillugu malittarisassat allat malillugit iliuuserineqartussat aallartinneqartariaqartassapput.

5.

Naalakkersuisut oqaatigivaat "Sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu siusinaartumik pensionisiallit assigiimmik pineqartarnissaat" aaqqissuusseqqinnermi ilaatinneqassasoq. Tamanna itisileqquneqarpoq.

A) Ullumikkut sumi najugaqarneq aallaavigalugu sutigut assigiinngisitsisoqarpa? Sumi najugaqarnera

Naalakkersuisut nunatsinni tamarmi suliffissat pisortanit tapersersukkat amerlineqarnissaat kissaatigaat. Tamannattaaq atuuppoq sumiiffinnut nammin-

ersortut suliffeqarfiutaasa maannakuugallartoq suliffissanik neqeroorute-qarfigisinnaannngisaannut. Naalakkersuisut kissaatigaat periarfissiisoqassasoq siusinaartumik pensionisiallit nunatsinni tamarmi siusinaartumik pensionisiallit nukissaqarfigisaat iluaqutigineqassasut.

B) Nuna tamakkerlugu siusinaartumik pensionisiallit assignnisk atugaqalernissaat siunissami qanoq qulakkeerniarneqarpa?

5A-mut akissut innersuussutigineqassaaq.

C) Suliassaqtitsinerup sumiiffikkaartumik pisinnaanera Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpa, imaluunniit suliassaqtitsinerit ilaanni najugaq qimallugu suliartortoqartassava?

Naalakkersuisut naatsorsuutigaat annertunerusutigut najukkani paasiniaasarnisamat suliffeqalersitsiniaasarnermullu periarfissaqartassasoq.

6.

A) Maannakkut siusinaartumik pensionisiallit qassit siunissami suliffeqarnermut akuunissaat qanoq naatsorsuutigineqarpa, tamakkiisumik ilaannakortumillu sulinissanut agguataarlugit

Naalakkersuisut naatsorsuutigikannerpaat maannakkut siusinaartumik pensionisianik pisartagallit 60-it ataallugit ukiullit nalilersueqqinnermut atatillugu 15 procentii siusinaartumik pensionisiaqarnermit peersitaassasut, taakku 90 procentii suliffeqalersitsiniaanermut nuunneqassapput 10 procentiilu nalinginnaasumik suliffeqalissallutik.

60-it ataallugit ukiullit naliliivigeqqinneqartut sinnerinit 70 procentii qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqarnermut inissinneqassasut nalilerneqarpoq, 20 procentii akunnattumik siusinaarluni pensionisiaqarnermut inissinneqarlutik kiisalu 10 procentii appasinnerpaanik siusinaartumik pensionisiaqartussatut inissinneqassallutik.

B) Suliffiit qanoq ittut pingaartumik eqqarsaatigineqarpat?

Naalakkersuisut iluarsaaqqinnikkut kissaatigaat suliffeqalernissamat periarfissarissaartoqarnerulissasoq inuit suliffeqarnermi nalinginnaasumik piunasaqaatini piffissaq tamakkerlugu sulisinnaannngitsut tassani ilaatinneqarsinnaammata. Pingaartumik suliffissat pisortanit tapersersugaasut annertuumik nukittorsarneqassapput. Tamatumani pineqassapput sulilernissamat periarfissat, tamakunani innuttaasut sulinnaassutsimikkut killissaat sianiginiarneqartassallutik. Taamaaliornikkut inuit suliffeqarnermi nalinginnaasumik piunasaqaatit malillugit sulisinnaannngitsut sulilersinneqartarsinnaassapput.

B) Qajassuuttariaqartunut suliaasiissutit ilaannakortumillu suliffiusinnaasut amerlinissaat pillugit suliffeqarnermi peqataasunut oqaloqatigiisutigineqarsimanerlutik?

Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermik iluarsaaqqinneq juli 2015-imi atuutilissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Piffissaq inatsisip atuutilerfissaa sioqqullugu Naalakkersuisut naatsorsuutigaat suliffeqarnermi attuumassutillit suleqatigalugit qajassuuttarialinnut suliffissat, piffissap ilaannaani suliffissat allallu pisariaqartitanut atorsinnaasut pilersinneqassasut.

7.

Naalakkersuisut siusinaartumik pensionisiallit sulisinnaassutsimikkut naliliivigineqaqinnissaat ilimasaarutigivaat.

A) Naliliivigineqaqinnissaq sumik imaqarpa?

Siusinaartumik pensionisiaqalersitaasimaneq naliliivigineqaqittassaaq sulisinnaassusermi piffissap ingerlanerani allanngorsinnaammat. Naliliivigineqqinneq tunngavigalugu allaaserineqartassaaq suliffik qanoq ittoq qanorlu annerutigisumik siusinaartumik pensionisiallip suliffigisinnaaneraa.

B) Sulisut sorliit, fagpersonit, nalileeqqinnissami peqataatinneqas-sappat?

Sulisinnaassutsimik nalileeqqinnermi kommunini tamani najukkani ataatsimiititalianik aalajangiisartoqassaaq pingasunik ilaasortalinnik inunnik isumaginninnermi, suliffeqarnermut tunngasunik, ilinniartitaanermut tunngasunik taamatullu peqqissutsimut nakorsallu suliaannut tunngasunik immikkut ilisimasalinnik.

C) Suliaq tamanna qaqugu naammassineqartussatut naatsorsuutigineqarpa?

Siusinaartumik pensionisiaqalersitsisimanermik nalileeqqittarneq inatsisip atuutilerneraniit kingusinnerpaamik ukiut tallimat qaangiunneranni naammassineqarsimassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

D) Maannakkut siusinaartumik pensionisiallit tamarmik naliliivigineqaqqissappat?

Inatsisip atuutilernerani siusinaartumik pensionisialik 60-it sinnerlugit ukioqarpat siusinaartumik pensionisialik naliliivigineqaqqissanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi § 46 innersuussutigineqassaaq.

Sulisinnaassutsimik naliliisoqaqqittassaaq pineqartoq atugarisamigut naliliivigineqaqqittariaqartillugu. Inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 5 innersuussutigineqarpoq.

8.

Ukua eqqarsaatigalugit siusinaartumik pensionisialinnut aaqqissusseqqinner-mut Naalakkersuisut qanoq anguniagaqarpap:

A) Inuiaqatigiinni aningaasaqarnerup iluani?

Naalakkersuisut iluarsaaqqinnikkut siunertaraat pensionisiallit nukissaasa iluaqutiginissaannut piumassuseqartoqalissasoq periarfissaqalerlunilu.

Innuttaasut ataasiakkaat suliffeqarnermut uterteqqinniarlugit sulissutigineqartut pimoorunneqarnerulernerisigut siusinaartumik pensionisialik taassumalu siunissami nammineerluni isertitaqartalernissaminut periarfissai atorneqassapput. Pitsaanerusumik inuuneqalernikkut imminullu pingaartinnerulernikkut siusinaartumik pensioninut aningaasartuutaasartut siunissami ikiliartulissasut ilimagineqarpoq.

B) Suliffiit aalaakkaasut amerlassusissaannut tunngasutigut?

Naalakkersuisut suliffissat pisortanit tapersersorneqartut amerleriarnissaat kissaatigaat, taamaammat Naalakkersuisut pingaartippaat siunissami pisortat suliffeqarfiutaanni suliffissat annertunerusumik sammineqassasut. Naalakkersuisut naatsorsuutigimmassuk siunissami pisortani taamatullu namminersortuni suliffissanik inunnik annikillisamik sulisinnaassusilinnut atorneqarsinnaasunik qulakkeerinnittoqassasoq, taava Naalakkersuisut naatsorsuutigaat siunissami amerlanerusunik ataavartunik suliffissaqalerumaartoq.

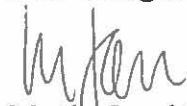
9.

Siusinaartumik pensionisiallit ilinniaqqitsitat suliassaqartitalllu suliffissaaleqisunut ilanngutinnginnissaat eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut qanoq qulakkeerinninniarpap?

Apeqqup 8B innersuusutigineqassaaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen



Martha Lund Olsen